

Det her er ikke andet end en mordhistorie. Eller jo, det er på mange måder meget mere end blot det.

Men jeg vil ikke vildlede nogen eller skjule noget så centralt i den her historie.

Nogen kommer til at dø. Og nogen bliver skyldig. Vi må forsøge at finde ud af hvem. Og hvem. Og hvorfor?

I bliver desværre nødt til at lære dem alle sammen at kende, fordi de alle sammen har noget med historien at gøre, på den ene eller den anden måde. Præcis som i sangen, så er de forskellige, mange er høje, svære at fange, mange ses ikke, men findes alligevel.

Måske vil du standse op flere gange i løbet af rejsen og tænke noget i stil med "hvad skal det her nu gøre godt for", men hav tillid. Læg dit liv i mine hænder, og jeg skal føre dig gennem mørke tider og lyse.

Okay. Så begynder vi.

Det her er historien om familien Toimi og nogle begivenheder som påvirkede deres liv signifikant, og med familien Toimi mener jeg moren og faren i dramaet, Siri og Pentti, og jeg mener alle deres børn, dem der var i live da begivenhederne fandt sted, og jeg mener også de børn som ikke længere var i live. Og jeg mener desuden de børn som endnu var ufødte. Og de børn som skulle komme efter.

*

Nogle ting at reflektere over:

Toimi er et pudsigt navn på en familie. Hvis du ikke forstår hvad der ligger i ordet, så betyder det “fungerende”. Det ville være et pudsigt navn på mange familier. Især den her. Eller også den her.

Vi vil det meste af tiden befinde os ude i ødemarken. For at være mere præcis, i den finske del af Tornedalen.

Det er egentlig tilstrækkeligt at vide disse ting. Og at Toimifamilien er bønder, og at det er tidligt i 1980'erne, og at julen nærmer sig, og at der er mange børn i familien, flere end jeg ville ønske vi var nødt til at holde styr på, men nu er det som det er.

Godt så! Nous allons, mes amis!

DE CENTRALE PERSONER

ANNIE – ældste levende søster, bosiddende i Stockholm, gravid.

ALEX – far til Annies ufødte barn.

LAURI – den homoseksuelle bror som er flyttet efter Annie til Stockholm, bosætter sig senere i København.

ESKO – ældste levende bror, køber gården af forældrene.

SEIJA – Eskos kone.

TATU/RINNE – den femte søn, som har en gammel brandskade i ansigtet, for nylig løsladt fra fængslet.

SINIKKA – Tatus kone. Gravid?

HELMİ – den mellemste søster. Hendes navn betyder perle. Altid i pengenød.

PASI – Helmis mand.

LILLE-PASI – Helmis søn.

ONNI – yngste søn. Hans navn betyder lykke.

ARTO – næstyingste søn, brandskadet efter at være faldet i kobbergyden. (*Men det ved I ikke noget om endnu*).

SIRI – moren.

PENTTI – faren.

TARMO – den homoseksuelle søn som er flyttet til Helsingfors for at studere.

LAHJA – den yngste søster. Hendes navn betyder gave.

MAIRE – Lahjas veninde.

VALO – den kønne bror. Hans navn betyder lys.

HIRVO – broren som kan tale med dyr. Hans navn betyder hverken elg (Hirvi) eller frygtelig (Hirveä), men fører alligevel tanken i den retning.

VOITTO – broren hvis navn betyder gevinst. Hvis gevinst?

RIIKO – den første søn, død i toårsalderen.

ELINA – den førstefødte, død i femårsalderen.

FØRSTE DEL

THE CAST, THE SCENERY

ANNIE REJSER HJEM

Annie kommer hjem. Dramaet rulles op. Vi bliver præsenteret for egnen og karaktererne. Karaktererne? Nej, menneskene! En havner på hospitalet. En anden glimrer ved sit fravær. Men der er vel ikke sket noget endnu?

Der er noget særligt ved at vende tilbage til der, hvor man kommer fra. Enten kan man lide det, eller også kan man ikke, men det har altid en virkning på én. For Annies vedkommende vakte det altid mange følelser.

Negative – eftersom hun altid var en lillebitte smule bange for at hjemegnen på en eller anden måde ville sætte kløerne i hende når hun genså den, og at hun pludselig ville sidde fast, fanget, tilbage. Fysisk ude af stand til at tage derfra, hjem, væk. En følelse hun havde som teenager, at det hastede, hun skulle skynde sig, ellers ville stedet, det her sted, tage hende, hun ville vokse fast. Fødderne ville slå rod og gro. Derfor forlod hun allerede egnen da hun var seksten.

Positive – eftersom flere af hendes søskende (de fleste faktisk) var blevet boende. Båndet mellem dem var stærkt, føltes af og til som noget rent fysisk. Som om de var forenede med, om ikke navlestrengene, så noget andet, andre, usynlige, stærke bånd. Som en rottekonige, sammenfiltrede ved halerne, ufrivilligt sammenvoksede. Sådan levede de deres liv, side om side, aldrig alene, altid forenede.

Men i dag, denne gang, handlede Annies uro om noget andet end at komme hjem. Kjolen strammede, og hun havde været nødt til at købe en ny vinterfrakke, den gamle var blevet for lille. Hun førte hænderne hen over sin mave, maven som nu var begyndt at

bule eftertrykkeligt ud på hendes magre krop, hvor der hver aften sprællede et liv, i begyndelsen svagt, og måske indbildning, men, det ved alle, det ville kun blive kraftigere og kraftigere. Et barn som hun ikke har ønsket sig, men som hun ikke har kunnet takke nej til.

Hun havde allerede fået foretaget én abort, og hun var kun syvogtyve, og det var faktisk 1981, og man får helst ikke foretaget flere aborter, ikke dengang, ikke nu, måske ikke nogensinde. For Annie var det en smertelig udskrabning, og arrene på hendes livmoder havde gjort at lægerne ikke anbefalede flere indgreb, hvis hun nogensinde ville have børn, og når nu et barn var begyndt at vokse derinde, hvem var hun så at takke nej, når det desuden muligvis var hendes sidste (og eneste)?

Det første barn kunne hun umuligt have beholdt, manden, faren (han hed Hassan), var en ticket to nowhere. En blindgyde. Arbejdskraftindvandrer, præcis som hun, men fra et ikke-europæisk land. Et land som han desuden ville vende tilbage til, et land hvor kvinders rettigheder og kampen om og for dem absolut ikke var nået lige så langt som i Norden. Et land som Annie aldrig ville eller kunne bo i. Annie havde større planer end som så.

Faren til det her barn, ja, the jury is still out hvad ham angår. Annie var ikke forelsket, det vidste hun. Det havde hun nok aldrig været. Hun var nok følelsesmæssigt forstyrret, tænkte hun en gang imellem, formodentlig på grund af opvæksten, de mange kærlighedsløse og, føltes det undertiden som, forældreløse år, men det var ikke noget hun dvælede ved, hun trak på skulderen ad det. Så det, og lod det passere.

Livet var hendes, og kun hendes, hun havde ikke tænkt sig at øsle det væk på hvem eller hvad som helst.

Men et barn nu.

Sammen med Alex. Alex fra arbejdet. Alex med de farligt mørke øjne. Det krøllede hår. Det behårede bryst. Den hæse, dybe stemme. Det skæve smil. Han som altid bare havde været der, og var fortsat med at være der, og med at spørge og gøre kur, og med at plage. Alex som havde vist hende sine oliemalerier sent om natten på Lapkärrsberget da de havde delt en flaske Chianti. Som havde vist

hende hvordan man blander farver. Som havde lyttet da hun havde fortalt om sine drømme om at rejse til Pompeji. At grave byen ud af lavaen. Varsomt at pensle disse ansigter, forvredne af angst, og at arkivere og dokumentere, journalisere de små dele, varsomt at føje dem til en enhed.

Der var noget attraktivt ved at forsøge at bringe orden i en katastrofe som allerede var indtruffet, for længe siden, ja, det er nok ordene "for længe siden" som er nøglen her, at Annie kunne slippe for følelser, kunne nøjes med klinisk at undersøge verden, det var den del af arkæologien som tiltalte hende.

Og Alex havde forstået, ikke alt, men i hvert fald noget af det hun fortalte. Og han havde hullet sine store hænder om hendes ansigt og kysset hende, flere gange, om og om igen, indtil hun, først modvilligt og siden ikke, havde besvaret kysene. Og nu havde han altså anbragt et barn i hende. Og han havde store planer, drømme endda, om deres fremtid og liv sammen. Et liv hvor de var bohemer, hvor de malede om natten (blæse være med om Annie ville male eller ej), demonstrerede om dagen, elskede om eftermiddagen og drak vin om aftenen.

– Og hvad så med barnet? ville Annie vide.

– Barnet, vores barn, bliver et geni. Jeg kommer fra en slægt der er fuld af genier, dette barn, denne søn, han vil overtage verden en dag, sagde Alex.

– Det barn bliver tredje del i vores enighed, sagde Annie.

– Det er ikke noget problem, sagde Alex.

Annie ville gerne tro ham.

De ville kalde ham Oskar. Det havde de besluttet sammen. Mere eller mindre sammen. Som en af de gamle konger i landet de levede i nu, Oskar den Anden. En konge som havde været digter og forfatter og havde præmieret litteraturen og dens udøvere, og som desuden nærede samme skepsis over for nationalskjalden August Strindberg som Alex gjorde.

Annie ville gerne tro Alex. Tro ham når han sang for hende, Alex is the man, Alex understands. Men inde i hende, en gnavende uro, alle disse planer og drømme, er de virkelig vores, mine, og hvis ja, hvordan får jeg så plads i dem?

For hun ville rejse.
Lad mig omformulere det.
Hun VIL rejse.
Der fandtes intet alternativ.

Det kunne godt være at den her person i maven ville skabe problemer, eller udskyde tidsplanen lidt, men så snart Oskar var stor nok, ville hun tage af sted. Oskar kunne være hos sin far. Og kunne han ikke det, så kunne han være hos Siri.

Mormor Siri.

Fireoghalvtreds år og allerede mormor flere gange. Og som snart får at vide at hendes ældste datter skal have sit første barn. Til sommer. Hendes nu ældste, nu levende datter. Annie.

Hun kunne have ringet. Hun kunne have fortalt det i telefonen, hun havde jo snakket med dem gennem hele efteråret, hvis ikke med Siri så med en af sine søskende, både dem der stadig boede hjemme, og de andre som boede i nærheden, i Torneå eller Karunki eller Keminmaa eller et af de andre huller deroppe, det var hjemme, eller tilstrækkelig nær til at kunne gå for at være hjemme.

Men hun havde ikke kunnet sige det. For det var ikke bare at sige det. Det stoppede ikke der. Det var en enorm port som åbnedes, spørgsmål som affødte hinanden, flere og flere, og Annie havde ingen lyst til at svare på alle disse spørgsmål. Ikke over for Siri, specielt ikke Pentti (hvis han overhovedet ville vise nogen interesse), og når hun mærkede efter, så ville hun faktisk ikke snakke med nogen om det. Hun ville hellere bare lade som ingenting, og for evigt amen, men som vi alle ved, børn kommer med en deadline.

At rejse hjem. At rejse fra det flade, fra alle broer, al asfalt, det nøgne træløse, at se landskabet forandre sig, se skoven vokse, naturen tårne sig op. I Norrland er naturen respektindgydende, et element at tage i betragtning. Træerne står, hvor de står, de undskylder ikke at de er der. I sommermånederne er skoven magisk, de hvide birke i det evigt lyse, det vækker andægtighed, eller kan gøre det også i en ikke-troende. Så kommer midsommeren og med den myggene, og med myggene kommer den første antydning af forfald, naturens, at vi på ny har vendt os mod det mørke, den lange nat hvor ikke engang birkenes hvide hud beskytter os.

Det var den 18. december og det absolutte nulpunkt, mørkere ville det ikke blive. Inden længe ville dagene igen begynde at kæmpe for deres ret, og selvom det er en lang proces, så var det vigtigt, på et åndeligt plan, for de i mørket sammenkrøbne mennesker. At vide, at hvile i, at det snart vender. Nu har det vendt, selvom vi ikke kan mærke det, lyset er på vej tilbage.

Det var stadig mørkt da Tapanisbussen kørte ind på stationen i Torneå. Ånden stod som en røg ud af munden.

Bussen ankom lidt før tid, hun ville komme til at vente mindst et kvarter inden der kom nogen og hentede hende.

Hvem kommer? Det vidste hun ikke endnu. Klokken var kun lidt over seks om morgenen, og der var nok ingen der havde lyst til at stå op og køre ind til byen, hundrede kilometer, så tidligt og på en lørdag.

Annie fumlede i lommen efter cigaretterne.

De sagde at det ikke var så godt for barnet at ryge, og hun var næsten holdt op.

Det var kun en gang imellem hun følte behovet. Og hvis *hun* havde det godt, så havde barnet i maven det vel også godt? Så hvis hun fik det bedre af at tage et par hiv nu og da, så havde Oskar det vel også bedre med det end med at have en mor som led?

Mor. Det var mærkeligt at tænke sådan på ordet.

Annie tændte en cigaret og sugede røgen ned.

Mor, var det hende, kunne det blive det?

Mor var jo Siri, en mor havde forklæde på og tørre og sprukne hænder, en mor rev en i håret, hvis man gjorde noget forkert, en mor passede, tog sig af, en mor tændte op i badstuen, skrællede kartofler, altid med en unge på hoften, nogle stykker rundt om fødderne, en mor som aldrig havde gået i skole, aldrig havde gjort noget af det hun havde drømt om, hey, aldrig bare havde haft en drøm, en mor var så meget, og intet af det passede på Annie.

I'm going places, selvom lige nu skal jeg hjem. Tilbage til der hvor det begyndte.

I Stockholm var det omkring frysepunktet, folk var stressede og i pænt tøj, på høje hæle og med opsat hår. Heroppe lå der allerede dyb sne, mændene og kvinderne så alle så meget ældre ud, de

få som befandt sig udenfor på det her tidspunkt, bilerne var umoderne, beskidte og slidte, bulede og rustne, så folk ikke ligefrem mere ulykkelige ud heroppe? Blev mennesker mere ulykkelige af ikke at have noget formål, nogen mening med livet? Var det muligt at have en mening med livet heroppe? Uden tunnelbane, uden værtshuse, uden Nordiska Kompaniet, uden lejlighed, ensomhed, indelukkethed? Hvis ingen så ens liv udspille sig, fandtes det så overhovedet? Havde man været til, levet, eksisteret?

Annie så en sort Mercedes skride ud på bussernes parkeringsplads for så at nærme sig, og selvom hun ikke genkendte bilen, så genkendte hun kørestilen, lige så sikkert som et fingeraftryk.

Tatu, det havde hun ikke troet. Er han overhovedet blevet løsladt? Sidst hun havde hørt noget, var han ved at afsone sine tolv måneder i fængslet i Keminmaa.

Han havde, for at bruge hans egne ord, taget svinget lidt for skarpt, og det var nok også gået lidt for hurtigt, og for fanden, mand, pludselig stod de der bare, som to fuglekasser, de gamle damer. Det var virkelig ikke meningen. (Det var der heller ikke nogen der troede).

Men døden tager ikke hensyn til den slags.

På forsædet sad nu hendes lillebror, en ud af ni, med en smøg i mundvigen og det der skæve smil som stadig var charmerende, ikke tandløst. Hans venstre side med de karakteristiske ardannelser, dem der havde affødt kælenavnet, Rinne, *bakken*, fordi han, som Lauri sagde da han fandt på navnet og det hurtigt satte sig, lignede en bulet bakke nu, med den for altid forandrede nye silhuet, efter garagebranden i 1976 (men mere om den senere). Annie havde stadig ikke vænnet sig til det nye kælenavn, det lå unaturligt i munden på hende, hun kunne ikke gøre det som de fleste i familien var så gode til, de kunne tage kontrol over fortiden, det som gjorde ondt, og gøre det til en kuriositet, en styrke, et humoristisk indslag. Noget at lave sjov med.

– Er du stukket af?

Han grinede, en mellemting mellem en hosten og en hikken.

– De lukkede mig ud før tiden. Jeg er så velopdragen, ved du nok.

Hun måtte have set overrasket ud, for han fortsatte:

– Jeg er lige så overrasket som jer andre. Nå ja, undtagen mor.

Moren, ja. Siri havde aldrig kunnet tro noget ondt om sin lille Tatu. Hos Siri hang kælenavnet aldrig ved, skældsordet. Annie spurgte sig selv om andre mødre elskede deres børn lige så selektivt, lige så uens, og hvis de gjorde det, viste de det i så fald lige så tydeligt?

– Her er der i hvert fald en der er vokset, sagde Tatu da hun lod sig synke ned ved siden af ham på forsædet. – Er der mange kager i Sverige, eller hvad?

Annie ville ikke snakke om det, ikke med sin lillebror, ikke med nogen, men hun indså at han ikke var den eneste der ville stille spørgsmål. Der var ikke andet at gøre end at vænne sig til det. Hun trak på skuldrene.

– Et brød i ovnen, siger man på svensk. Kommer til midsommer eller deromkring. Bor du hjemme nu, eller hvordan?

Hun var omhyggelig med at lyde så neutral som muligt, det var sådan man var nødt til at gøre med søskende. Hvis de kunne lugte sig til nogen som helst form for uro, huggede de til med det samme. Hun mærkede Tatu betragte hende inden han svarede.

– Ja, eller ... jeg har mine ting derhjemme, men for det meste sover jeg faktisk ude.

Nu var han kommet i gang, Annie kunne mærke det, faren var drevet over, Tatu var gået videre.

– Jeg har også mødt en. Sinikka hedder hun. Lillesøster til Veli-Pekka, kan du huske ham? Han havde den der røde epa-traktor, og de boede i Karunki.

Annie nikkede, hun huskede. Ikke lillesøsteren, men den lille, ombyggede traktorbil.

Det var typisk Tatu, han læste mellem linjerne, han så det han ville se af verden, og mere behøvede han ikke at vide. Resten af turen snakkede han løs om sit eget. Om den her pige han mere eller mindre var flyttet ind hos, bondegården som hendes forældre havde, hendes far som var syg, om de vaneforbrydere han havde truffet da han sad inde, om sine fremtidsplaner, om gården derhjemme, om forældrenes accelererende skænderier, og Annie kunne puste ud.

Hun var glad for at det var Tatu der kom og hentede hende. Han var den af søskendeflokken som altid havde fuldt op at gøre med sit eget, så man fik lov til at være i fred for undersøgende blikke, fordømmende blikke, spørgende blikke, spekulationer. Resten af køreturen halvsov hun og lyttede til sin bror som man lytter til radioen, og blikket hvilede på skoven udenfor, disse småveje som hun kunne udenad, som hun havde tilbragt store dele af sit liv på, til fods, på cykel, knallert, traktor og i bil.

Men det var dengang, og nu var nu, nu var hun en besøgende, en midlertidig gæst. Hun hørte skoven hviske hendes navn, kom hjem, sagde den, men hun ville ikke høre på den, lod som ingenting.

Hun så sit spejlbillede i ruden, de alvorlige øjne, lyse, finske, udvandede, og frisuren, håret som hun havde farvet mørkt, det indrammede hendes ansigt, forstærkede det blege, den smalle mund, den lige næse. Annie var smuk, ikke opsigtsvækkende, ikke vende sig om på gaden-smuk, men hendes kindben var markerede, blikket var direkte, hun var stadig tilstrækkelig ung til at være smuk. Om nogle år, fem ti tyve, hvem ved, der var ikke noget direkte fundament at blive ældre på, sådan som visse mennesker havde, som for eksempel Alex, han var smuk på en måde der talte alder, det samme med Tatu, tænkte hun da hun kiggede på sin lillebror i førersædet, fra den her side sås arrene ikke. Han var voksen nu, stod i hvert fald og balancerede på grænsen, han var mørk, havde valloner eller sameblod eller begge dele i sig, sådan som nogle af hendes søskende havde, de var mørke. Ikke Annie, hun var lys, men Tatu ville blive smukkere med årene, i hvert fald på den ene side af ansigtet, han havde anlæg for det, i hvert fald. Præcis som Pentti.

Meget kunne man sige om faren, men han havde altid set godt ud, vild og smuk.

Det var sjovt, for de fleste af børnene havde ligesom arvet enten morens eller farens udseende. Det var vel i princippet kun Lauri som var blevet en blanding, med det mørke hår og de blege øjne. Hvad Riiko og Elina havde været, hvis de havde levet, det vidste man naturligvis ikke. De to førstefødte i søskendeflokken som ikke havde klaret de første leveår, den ene på grund af en lungebetændelse og den anden på grund af den medfødte hjertefejl, mislyden.

Annie strøg sig med hænderne over maven. Hun huskede sine søskende som de uskarpe billeder de var på de gulfede fotografier. Det havde altid været ubehageligt at billederne eksisterede, at de hang på væggen i forældrenes soveværelse. Det første familieportræt. En anden familie. En som måske fungerede. For en kort tid.

Kunne man inddele søskendeflokken i karaktertype efter forældrenes? Den ene varm, glat og sorgløs. Den anden hidsig, uberegnelig, tungsindig. Der var der større spredning. Der var de flere som var en blanding af begge, og måske nogle som var deres helt egen.

Den usandsynlige blanding, det dybe raseri i faren og den næsten vanvittige optimisme og fremtidsstro hos moren.

Hvad ville Annies baby blive for noget? En blanding af hende og Alex, eller noget helt for sig selv, et forudbestemt menneske, uafhængig af dem og de fejl der nu lå foran dem på forældreskabets vej? Og hvordan var de så, Annie og Alex?

Forskellige, meget forskellige. Han var mørk, men kun af udseende, for han gik gennem livet med lette trin, som en danser. Som den muntre lillebror han var, den ene af to søskende. Annie var ikke som Alex. Hverken af udseende eller karakter.

Nogle mennesker er smukke på samme måde som diamanter, eller marmor måske. Deres træk har brug for tid, og modstand, for at blive slebet frem, komme for dagen. Med Annie vidste man det ikke sikkert, men hun havde selv en mistanke om det, at det ville høre op. At hendes træk ville blegne, at ansigtet ville svulme op, som på et vandskadedt lig. Men udseende havde aldrig været specielt vigtigt for hende. Hun satte pris på skønhed, bevares, men stod og faldt ikke med den. Ikke som nogle af hendes søskende, fortryllede af deres egne spejlbilleder, eller af andres.

Da bilen en time senere svingede ind på gårdspladsen, var det begyndt at lysesne. Der var tændt i kostalden og i huset, og Annie tog en dyb indånding inden hun stod ud af bilen.

– Jeg tror faktisk mor bliver forbandet glad. Ja, når det første chok lige har lagt sig.

Tatu krammede hende om skuldrene og tændte en ny cigaret inden han slentrede over mod garagen, helt uinteresseret i den opmærksomhed som Annie snart ville skabe inde i huset. Hans

smalle skuldre i den alt for tynde skindfrakke, trukket op til ørerne, og hans fødder der så ud til at bevæge sig et par centimeter over jorden, fjerlet, også han dansende, hen over gårdspladsen, gennem livet.

Siri virkede mest plaget over at Annie ikke havde giftet sig eller havde nogen som helst planer om at gøre det. Ellers virkede det ikke specielt underligt at komme hjem gravid i fjerde måned. Moren kom fra en anden tid, og sjældent havde afstanden mellem generationerne vel været større end den var her og nu.

For Siri havde der aldrig eksisteret noget alternativ, hun var nødt til at gifte sig for at overleve. Men at være ung i fyrrerne i Karelen og at være ung i firserne i Stockholm, to verdener kunne ikke være mere forskellige. Annie sagde ingenting, trak bare på skuldrene. Siri ville alligevel ikke forstå det. Og moren følte det nok selv, at der fandtes ting hun ikke kunne forstå, og derfor fortsatte diskussionen ikke.

Alle Annies småsøskende flokkedes som sædvanlig omkring hende, nysgerrige, ikke kun på de luksuriøse og eksotiske julegaver i hendes kuffert, men også på bulen på maven, og hun mærkede ret hurtigt, hvordan skuldrene ligesom faldt ned, hun kunne indrømme uroen over for sig selv, nu hvor den ikke længere var der. Hun slumrede på slagbænken, mæt oven på morgenmaden, rugbrødet, kogekaffen, de velkendte smage, dem der var en del af hendes genetiske kode, hvad hun var opbygget af, hele hendes jeg, smagene som var så velkendte, som man ikke forstod at man havde savnet i storbyen før man smagte dem her, igen. For du kan få meget i Stockholm, men Siris rugbrød, det kan du ikke få.

Hun lå der på slagbænken og betragtede rummet, hjemmet, stadig en del af hende, hun kendte alle plankerne på gulvet, hvert eneste knirkende trin på trappen op til første sal, den som de havde bygget det år Annie fyldte ni, det år Hirvo blev født.

Hun huskede følelsen af at liste sig op ad trappen, op mod forældrenes soveværelse, hvor Siri lå med Hirvo ved brystet, håret udslået og blikket mildt, åbent, lykkeligt. Ja, lykkeligt. De fleste minder var farvet af et vemod, eller noget andet, mørkere, men Siri havde altid set ud som om hun var umulig at nå når hun lige

var længe siden de var holdt op med at spørge. Den helt specielle bror, atten år før kun en måned siden, og det eneste han gjorde hver eneste dag, var at forsvinde ud i skoven. Han boede stadig hjemme, men han var koblet fra de andre, sejlede sin egen båd på sit helt eget hav.

Han skævede til Annie og brødrene, og hun vidste godt at der ikke var noget han kunne gøre for at hjælpe, men det gjorde alligevel ondt i hende at han ikke engang forsøgte. Hun så ikke hans tøven, det kunne ingen.

Men hun vidste at det gjorde ondt i Hirvo. Arto var den af hans søskende som han holdt mest af, følte sig mest beslægtet med. Han betragtede dem med et uudgrundeligt blik, indesluttet, lukket, og så vendte han sig om og gik med hurtige, duknakkede skridt over mod kostalden hvor han forsvandt ind, men han kom næsten lige så hurtigt ud igen, vendte tilbage mod skoven han var kommet fra, langsomt først, men så hurtigere, og da træerne slugte ham, var han kommet op i marchtempo, mosedede frem med lange skridt, væk. Siri viste sig ikke, og ingen Pentti.

Esko kom før ambulancen. Siri måtte have ringet efter ham. Han boede jo så tæt på. Og savværket hvor han arbejdede, lå kun fire kilometer væk, på stille dage kunne man ane lyden af savklingerne over egnen. Han kom ind på gårdspladsen med skridende dæk og standsede bilen lige uden for badstuen, han så på Annies blik at det var alvor.

Det her var ikke godt.

Så hjælpeløs han virkede nu, den ældre bror som altid havde svar på alting, som altid ville og kunne fikse det der var gået i stykker.

– Han gled, han legede på sparkstøttingen og gled.

Esko nikkede, sammenbidt. Det var sådan han så ud når han var ked af det, vred, ja, det var faktisk sådan han for det meste så ud.

– Hvor er Pentti?

Annie nikkede over mod kostalden og trak på skuldrene.

Esko fiskede en cigaret op af jakkelommen og gik derover.

Esko. Med sit lyse hår, det var lidt længere end sidst, og havde han haft moustache? Han var stadig flot. Ældre, men alligevel. Så

stor og tryk og på mange måder en rigtig storebror. Han havde gjort alting rigtigt, alt hvad man kan forlange. Alligevel var han ikke elsket, ikke af sin mor, ikke af sin kone, måske af sin far, hvis ellers Pentti var i stand til at føle kærlighed.

Om ikke kærlighed, så respekt.

De andre søskende havde altid gjort grin med Esko. Han manglede en egenskab som de fleste af dem havde, en slags fandenivoldskhed. Han havde et klart og direkte blik og en stræben efter altid at gøre sit absolut yderste i enhver situation. Der boede ikke nogen djævel i ham. Nogle mennesker lader til at gå umærket gennem livet af den, ondskaben. De svæver et par skridt over jorden, omgivet af et lys, helt nøgne og ubeskyttede for verden. Ingen hadske følelser befolker dem. De bliver kede af det, de kan endda blive vrede, men de har ikke noget ondt i sig. Sådan var Esko. Han var misforstået af sin familie, og måske var det det de mærkede, men ikke kunne sætte ord på, manglen på ondskab i ham. Ondskab som de mærkede så tydeligt, i dem selv, ja, i deres dna.

Da Esko kom tilbage fra kostalden, og det gjorde han ret hurtigt, var der noget ved hans blik som gjorde at Annie ikke spurgte, hvad der var sket. Hun lukkede bare af, ville ikke vide noget. Hvad deres far nu havde sagt, eller gjort, eller hvad. Med Pentti var der ikke nogen idé i at prøve på at forstå. Faren marcherede til takten af sin egen tromme, det havde han altid gjort, og alle overenskomster om hvordan man er et menneske, var sat ud af spillet med ham.

At lære at blive et menneske, det havde Siri lært dem.

Hvad Pentti havde lært dem, var svært at sige, måske var det at lade være med at være et menneske?

Nogle i søskendeflokken var blevet påvirket mere af faren.

Eller måske var det nedarvet?

Eller ganske enkelt en konsekvens af at vokse op i et hjem med så mange munde at mætte, hjerter at elske, eller ikke (elske). Der var en mangel på forståelse for følelser, og samtidig en total opslugthed i dem. Han var på mange måder et omvandrende paradoks, faren. Men han havde nok altid påvirket sine omgivelser.

Hun gjorde rigtigt i at tage tøjet af ham. Sneen var også godt. Det bedste havde været, hvis hun havde skyllet ham under koldt vand. En kropsdel ad gangen. Men i det store hele gjorde hun det rigtige. Instinktet fungerede, forældreinstinktet, kærligheden.

Esko ringede fra sygehuset, han var fulgt efter med bilen, Siri fik lov til at køre med i ambulancen. Hendes blege kinder var om muligt endnu blegere nu. Blikket glasagtigt, hun holdt hårdt om håndtasken, tørklædet havde hun taget af, og Annie så at hun havde forsøgt at rede håret tilbage, nogle uregerlige tjavser som ikke ville holdes på plads, strittede på issen. Siri vidste at hun skulle møde en omverden, en by, hun havde anstrengt sig, ikke skiftet tøj, men hun havde den fine frakke på over jeansene, nu ville den komme til at lugte af badstuerøg, men nå ja, det kunne være lige meget.

Annie blev på gården, det var der også en der måtte. Hun fortsatte med julevasken på rystende ben, slap ikke Onni med blikket, ikke fordi det var nødvendigt, han holdt konstant i hendes nederdel mens hun slæbte med vand og tungt, vådt vasketøj. Hun kom sne i det koghede vand, det kunne være lige meget at det ikke blev lige så rent, og Annies hænder ville under alle omstændigheder ikke kunne klare det meget varme vand. Siris hænder var hærdede af et langt liv med tæppe- og gardinvask.

Hele formiddagen og et stykke af eftermiddagen arbejdede hun, og så, da det sortnede for øjnene, tog hun sin yngste lillebror med ind i huset og gav ham mad, brasede nogle kartofler der var blevet tilovers fra gårdsdagens middag, varmede en bajersk pølse og lod ham dyppe den i lige så meget sennep han ville, halvdelen af glas-set brugte han, mens hun røg en cigaret og drak en kop sort kaffe. Så ringede Esko og sagde at hun havde gjort det rigtige, stort set.

– Hvad sker der nu?

Annie holdt næsten vejret, ville vide, vide alt, og samtidig ikke, fordi hun vidste, det er mig der skal give besked til de andre, til resten. Den evige balancegang mellem at beskytte sine søskende og tvinge dem ind i realiteternes verden.